

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

28 април 1998 година*

„Свободно предоставяне на услуги – Свободно движение на капитали – Облагане с данъци на спестявания във формата на застраховки „Живот” – Законодателство на държавите-членки, създаващо различни режими на облагане с данъци в зависимост от мястото на регистриране на дружеството, извършващо услугите”

По дело C-118/96

с предмет преюдициално запитване от Lansratten i Dalarnas Lan, бивш Lansratten i Kopparbergs Lan, (Швеция), отправено на основание член 177 от Договора за ЕО, постъпило в Съда, по висящото пред упоменатия съд дело между

Jessica Safir

и

Skattemyndigheten i Dalarnas Lan, бивша Skattemyndigheten i Kopparbergs Lan (Районната данъчна служба в Dalarnas, бивша Районна данъчна служба в Kopparbergs)

относно тълкуването на членове 6, 59, 60, 73б и 73г от Договора за ЕО,

СЪДЪТ,

в състав: г-н G. C. Rodríguez Iglesias, председател, г-н C. Gulmann, г-н Н. Ragnemalm, г-н M. Wathelet и г-н R. Schintgen, председатели на състав, г-н G. F. Mancini, г-н J. C. Moitinho de Almeida (докладчик), г-н P. J. G. Kapteyn, г-н J. L. Murray, г-н D. A. O. Edward, г-н J.-P. Puissochet, г-н G. Hirsch и г-н P. Jann, съдии,

генерален адвокат: г-н G. Tesauero,

секретар: г-н Н. А. Rühl, главен администратор,

предвид писмените становища, представени:

- за г-ца Safir, от г-н J.-M. Bexhed et G. Lundsten, от колегията в Стокхолм,

* Език на производството: шведски.

- за шведското правителство, от г-жа L. Nordling, rättschef в правния отдел (ЕС) на Министерство на външните работи, в качеството на представител,

- за датското правителство от г-н P. Biering, началник отдел в Министерство на външните работи, в качеството на представител,

- за правителството на Обединеното кралство, от г-н J. E. Collins, Assistant Treasury Solicitor на Министерство на финансите, в качеството на представител и г-н C. Vajda, barrister,

- за Комисията на Европейските общности, от г-н A. Caeiro, правен съветник, и К. Simonsson, от правния отдел, в качеството на представители,

като взе предвид доклада от заседанието,

след като изслуша устните становища на г-ца Safir, за която се явяват г-н J.-M. Vexhed и г-н G. Lundsten; на шведското правителство, за което се явява г-жа L. Nordling; на датското правителство, за което се явява г-н P. Biering; на правителството на Обединеното кралство, за което се явяват г-н J. E. Collins и г-н C. Vajda; и на Комисията, за която се явяват г-н К. Simonsson и г-жа H. Michard, от правния отдел, на заседанието от 10 юни 1997 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 23 септември 1997 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С Решение от 22 март 1996 г., постъпило в Съда на 12 април 1996 г., *Lansratten i Dalarnas Lan*, бивш *Lansratten i Kopparbergs Lan* (Районният административен съд на *Dalarnas*, преди Районен административен съд на *Kopparbergs*), препраща на Съда за преюдициално решение съгласно член 177 от Договора за ЕО въпрос за тълкуване на членове 6, 59, 60, 73б и 73г от този договор.

2. Въпросът е бил поставен по време на производството между *Jessica Safir*, живееща в Швеция, и *Skattemyndigheten i Dalarnas Lan*, бивша *Skattemyndigheten i Kopparbergs Lan* (наричана по-долу „*Skattemyndigheten*”) относно заплащането на данък върху застрахователната премия на застраховка „Живот”, който тя плаща през 1995 г. на застрахователно дружество *Skandia Life Assurance Company Ltd* (наричано по-долу „*Skandia Life*”), британско застрахователно дружество, работещо на шведския пазар и изцяло притежавано от шведското застрахователно дружество *Skandia*.

Шведското законодателство

3. В Швеция, данъчното облагане на спестяванията под формата на застраховка „Живот” (K-assurance), направена от дружества, регистрирани в тази страна, засяга и дружествата и притежателите на застрахователни полици.

4. Съгласно Закон 1990: 661 относно данък върху печалбата на пенсионните фондове, застрахователните дружества, регистрирани в Швеция, трябва да плащат данък. Този данък приема формата на данък върху печалбата от застраховки, наложен на застрахователното дружество. Той се изчислява по стандартен метод, който се основава на капитала на дружеството, такъв какъвто е в края на годината, предшестваща определянето размера на данъка, намален с финансовите задължения на дружеството, съществуващи към този момент, и след това умножен по средното ниво на годишен доход от държавни облигации през годината предхождаща данъчната година. Получената по този начин печалба се облага с данък от 27 %.

5. Лицата, които имат застрахователни полици „Живот” в дружества, регистрирани в Швеция, не могат да приспадат своите застрахователни премии от техния облагаем доход. От друга страна, получените суми по полиците не са предмет на данъчно облагане.

6. Същото се прилага и по отношение на лицата, имащи застраховка с дружества, регистрирани извън страната.

7. Спестяванията под формата на застраховка „Живот”, направена от дружества, регистрирани извън страната, се облагат съгласно Закона за облагане на застрахователните премии (1990: 662) (наричан по-долу „Закона за облагане на застрахователните премии”), който влиза в сила на 1 януари 1991 г.

8. Съгласно решението за препращане, целта на Закона за облагане на застрахователните премии е да гарантира конкурентна неутралност между спестяванията, направени под формата на застраховка „Живот” със застрахователни дружества, регистрирани в Швеция и спестяванията, направени под формата на подобни застрахователни полици с дружества, регистрирани извън страната.

9. Член 1 от Закона за облагане на застрахователните премии предвижда физическите и юридически лица, пребиваващи или постоянно живеещи в Швеция, които имат застраховка „Живот” с дружества, които не са регистрирани в Швеция, да заплатят данък върху платените застрахователни премии. Съгласно член 3 от Закона за облагане на застрахователните премии, данъкът е 15 % върху сумата на застрахователната премия.

10. Освен това, тези данъчно облагаеми лица трябва да се регистрират и да декларират плащането на застрахователни премии в централен орган - Районната данъчна служба.

11. В заключение, член 5 от Закона за облагане на застрахователните премии предвижда, че този орган може, по искане на притежателя на застрахователната полица, да освободи от заплащане на данъка или да намали данъка на половина, ако дружеството, които е направило застраховка е субект на облагане с данък печалба, в държавата, в която е регистрирано, сравним с този, които се дължи от застрахователните дружества в Швеция. Данъкът върху застрахователните премии може да се намали наполовина, ако данъкът в другата държава е поне една четвърт от данъка, който се дължи в Швеция и не се плаща въобще, ако данъкът в другата държава е поне една втора от данъка, който се дължи в Швеция.

12. Според Lansratten i Dalarnas Lan, тази възможност за освобождаване или намаляване на данъка има за цел да се избегнат случаи, когато спестителят, който прави застраховка „Живот” в дружество, което е регистрирано извън страната, от това да бъде субект на по-високо данъчно облагане, от това което се прилага за лице, направило такава застраховка в дружество, регистрирано в Швеция.

По фактите

13. След като в началото на 1995 г. Jessica Safir сключва застраховка „Живот” в „Skandia Life”, тя подава молба пред данъчните органи за освобождаване от данък върху застрахователната полица, съгласно член 5 от Закона за облагане на застрахователните премии.

14. С решение от 12 април 1995 г., данъчният орган намалява размера на данъка наполовина, определяйки го на 7.5 % от сумата, платена по застрахователната полица на „Skandia Life” през 1995 г., като в резултат на това сумата възлиза на 75 SKR.

15. Jessica Safir обжалва това решение пред Riksskatteverket, (Националния данъчен съвет на Швеция), органа, притежаващ правомощие да разреши освобождаване от данъка, който, на 3 юли 1995 г., отхвърля нейната жалба с решение, което не подлежи на обжалване.

16. Съобразно с това, на 4 януари 1996 г. тя декларира пред Skattemyndigheten направените плащания по застрахователните премии, но все още твърди, че не е длъжна да заплати данък върху застрахователните премии на основание, че данъкът е несъвместим с правото на Общността.

17. След преразглеждане на нейния случай, Skattemyndigheten, с решения от 17 и 25 януари 1996 г. потвърждава определения размер на данъка.

18. С молби от 22 януари и 13 февруари 1996 г., Jessica Safir завежда дело пред Lansratten i Kopparbergs Lan за отмяна на определения от Skattemyndigheten размер на данъка.

19. Този съд, в своето решение за препращане на въпроса към Съда на Европейските общности, заявява, че въпреки декларираната от шведското законодателство цел да се поддържа конкурентна неутралност между спестителите, които притежават шведски застрахователни полици и спестителите, които притежават застрахователни полици от друга държава, формално данъчните условия са напълно различни, в зависимост от това дали застрахователното дружество е регистрирано в Швеция или в друга държава, и че тази разлика може да е несъвместима с Договора. Следователно, той представя следния въпрос на Съда за преюдициално решение:

„Когато в държава-членка, облагането върху спестовни полици, издадени от вътрешно застрахователно дружество, правещо застраховка „Живот” и чуждо застрахователно дружество, правещо застраховка „Живот”, извършващо дейност в тази държава-членка чрез клон, приема формата на данък върху доходите от застрахователния капитал, изчислен по стандартен начин и наложен на застрахователя, в противоречие с членове 6, 59, 60, 73б и 73г от Римския договор ли е да се налагат данъци – с цел поддържане на конкурентен неутралитет между вътрешната и външна политика на спестяванията – върху застрахователните премии, плащани от граждани на държавата-членка, притежатели на застрахователни полици „Живот”, сключени със застрахователни дружества, които са регистрирани в друга държава-членка и които извършват дейност в първата държава-членка в съответствие с правилата за извършване на международна застрахователна дейност, ако, при прилагането от данъчната администрация, данъкът върху по-горе упоменатите застрахователни премии може да бъде намален до нула или с 50 % в случай, че застрахователното дружество, което е регистрирано в чужбина, е субект на данък върху печалбата в държавата, в която се заплаща полицата, който е сравним с данъка, наложен от вътрешната политика за спестяванията в другата държава-членка?”

20. Със своя въпрос, националният съд основно пита дали членове 6, 59, 60 или 73б и 73г от Договора изключват прилагането на националното законодателство относно облагането на застраховка „Живот”, такова каквото е въпросното законодателство по основното производство.

21. Преди всичко трябва да се спази това, че въпреки че, според действащото право на Общността, прякото облагане, като такова не попада, в компетенциите на Общността, запазените от държавите-членки правомощия трябва, въпреки всичко, да се уредят последователно от правото на Общността (вж., по-специално Решение от 14 февруари 1995 г., Schumacker, C-279/93, Recueil, стр. I-225, точка 21).

22. Тъй като предоставянето на застраховка представлява услуга по смисъла на член 60 от Договора, на следващо място трябва да се вземе предвид, че съгласно практиката на Съда, член 59 от Договора изключва прилагането на всякакви национални законодателства, което без обективни причини, възпрепятства лицето, което предоставя услуги, от това действително да имат свобода при тяхното предоставяне (вж., по-специално Решение 5 октомври 1994 г., Комисия/Франция, C-381/93, Recueil, стр. I-5145, точка 16).

23. От гледна точка на единния пазар и за да се постигнат неговите цели, по същия начин, член 59 от Договора изключва прилагането на всякакво национално законодателство, което води до затрудняване на предоставянето на услуги между държавите-членки, повече от колкото предоставянето на услуги само в една държава-членка (Решение Комисия/Франция, цитирано по-горе, точка 17).

24. Въпросното законодателство по главното производство създава различни режими на данъчно облагане за застрахователни полици „Живот”, в зависимост от това дали са били направени от дружества, регистрирани в Швеция или от дружества, регистрирани на друго място. Според шведското правителство, причината за такова различно третиране е, че е невъзможно да се прилагат еднакви режими и в двата случая, и че това е необходимо за да се попълни фискалния вакуум, които се появява при необлагане на спестяванията под формата на застраховка „Живот”, направени от дружества, които не са регистрирани в Швеция.

25. Трябва да се определи дали такова законодателство създава пречки пред свободата на извършване на услуги и дали, ако случаят е такъв, тези пречки са оправдани на основанията, на които се позовава шведското правителство.

26. На първо място, за разлика от лицата, които правят застраховки “Живот” в застрахователни дружества, регистрирани в Швеция, лицата, които са застраховани по този начин в дружества, които не са регистрирани в Швеция, трябва да се регистрират и да декларират плащанията на застрахователните премии пред централен орган, Skattemyndigheten, който има правомощието за разреши освобождаване от плащане или намаляване размера на данъка. Притежателите на застрахователни полици трябва също така да платят сами данъка и поради тази цел да намерят необходимите финансови средства, което, както посочва Jessica Safir, има негативни последици за тях по отношение на ликвидността. Истина е, че тези задължения, комбинирани с нуждата от спазването на една централизирана процедура, може да разубеди заинтересованите лица от сключването на застраховка „Живот” в застрахователни дружества, които не са регистрирани в Швеция, тъй като не се изисква извършването на специални действия от тяхна страна, ако сключат такава застраховка с дружество, което е регистрирано в Швеция, като данъка в този случай ще бъде наложен върху застрахователното дружество.

27. На второ място, от представените по време на заседанието на шведското правителство разяснения, става ясно, че въпреки, че при отказ след дълъг период от време от продължаване на застрахователна полица „Живот”, направена от дружество, което не е регистрирано в Швеция, не е вече толкова скъпо струващо за притежателя на застрахователната полица, от колкото отказът от застрахователна полица, направена в застрахователно дружество, регистрирано в тази държава, ситуацията може да бъде различна, когато полицата е била отказана след кратък период от време. Фактът, че отказът след кратък период от застрахователна полица „Живот”, направена от дружество, което не е

регистрирано в Швеция, е по-скъпо струващ е друг фактор, които разубеждава лицата от сключването на такава полица дотолкова, доколкото те не биха могли да знаят, сключвайки я, дали и кога лицето би могло да се откаже.

28. На трето място, когато лице, притежаващо полица, издадена от застрахователно дружество, което не е регистрирано в Швеция, подаде молба за освобождаване или намаляване на данъка върху застрахователната премия, Skattemyndigheten изисква точна информация относно данък върху печалбата, който се дължи от застрахователното дружество, субект на това данъчно облагане, освен ако органът вече има тази информация. Както посочва Jessica Safir, такова изискване е особено обременително за притежателя на застрахователната полица. То също така може да разубеди застрахователните дружества, които все още не действат на шведския пазар, от предлагането на техните услуги там, тъй като това означава, че тези дружества трябва да предоставят на техните потенциални клиенти точна информация относно данъчната система, която се прилага към тези дружества в друга държава-членка.

29. На четвърто място, оспорваното в главното производство законодателство, предвижда, че определянето на данъка, приложим за застрахователните премии зависи от оценката на администрацията на данъчния режим, приложим за застраховател, който не е регистриран в Швеция. Въпреки това, както става ясно по делото, през 1995 г. Skattemyndigheten и Riksskatteverket приемат различни решения относно освобождаването от данък, направено от определени английски застрахователни дружества, въпреки че британския данъчен режим не е бил изменен. Следователно става ясно, че такива различия в оценката на данъчния режим, приложим за застрахователите, които не са регистрирани в Швеция, създават несигурност, която може да разубеди лицата от сключването на дългосрочни договори, такива каквито са договори за застраховка „Живот” със застрахователи, които не са регистрирани в Швеция.

30. При тези обстоятелства, такова законодателство, като разглежданото по главното производство, съдържа определен брой елементи, които разубеждават лицата да сключат застраховка „Живот” с дружества, които не са регистрирани в Швеция и разубеждават застрахователните дружества от предлагане на техните услуги на шведския пазар.

31. Трябва да се добави, че въпреки, че оспорваното по главното дело законодателство позволява да се вземе предвид данъка, които вероятно се прилага в другата държава-членка, според шведското правителство, за да спази принципа на еднакво третиране, уреден от правото на Общността, въпреки всичко има, както посочва Jessica Safir, прагово действие, тъй като заплащането на такъв данък не се взема предвид, когато не представлява поне една четвърт от данъка, който се прилага в Швеция. Данъкът, който се прилага в друга държава-членка трябва да възлиза на поне една четвърт от шведския данък върху застрахователните премии за да може да се намали на половината, и поне на половината от този данък за да може да се намали на нула. Като резултат от този прагов ефект, облагането на спестявания във формата на застраховка „Живот”, направена в застрахователни дружества, които не са регистрирани в

Швеция, в повечето случаи, е по-високо от облагането на подобни спестявания в дружества, регистрирани в тази държава.

32. Освен това, законодателство като шведското затруднява, ако не прави невъзможно, за сезирания национален съд да определи дали данъчния режим е дискриминационен за сравняване, от една страна, на данъка върху доходите от застрахователни полици, направени от дружества, които са регистрирани в Швеция, и от друга страна, данъка върху застрахователните полици, платим от дружествата, които не са регистрирани в Швеция.

33. Други системи, които са по-прозрачни и също така могат да попълнят финансовия вакуум, посочен от шведското правителство са възможни доколкото по-малко ограничават свободата на извършване на услуги, и по-специално системи да облагане с данък върху приходите от застраховка „Живот”, изчислен съобразно стандартен метод и приложим по един и същ начин за всички застрахователни полици, независимо от това дали са извършени от дружества, регистрирани в заинтересуваната държава-членка или от дружества, регистрирани в друга държава-членка.

34. При тези обстоятелства, цитираните от шведското правителство причини, а именно невъзможността към застрахователните полици „Живот”, направени от застрахователни дружества, които не са регистрирани в Швеция, да се прилага същия данъчен режим, какъвто се прилага за дружествата, регистрирани в Швеция, и нуждата да се запълни финансовия вакуум, който се появява от не облагането на спестяванията, направени във формата застрахователни полици „Живот”, направени от дружества, които не са регистрирани в Швеция, не са такива, че да обосноват включването в националното законодателство относно облагането на застраховки „Живот” на елементи, които ограничават свободата на извършване на услуги, като тези съдържащи се в разглежданото по главното дело законодателство.

35. С оглед на упоменатите по-горе заключения, не е необходимо да се определи дали такова законодателство също така е несъвместимо с членове 6, 59, 60, 73б и 73г от Договора.

36. Следователно, отговорът, който трябва да се даде на националния съд е, че член 59 от Договора, изключва прилагането на такова национално законодателство по отношение на облагането на застраховка „Живот”, каквото е въпросното законодателство по главното производство.

По съдебните разноски

37. Разходите, направени от шведското, датското правителство, правителството на Обединеното кралство и от Комисията, за представяне на становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от

обичайния ход на производството пред националния съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите, поставени пред него от Lansratten i Dalarnas Lan, бивш Lansratten i Kopparbergs Lan, с Решение от 22 март 1996 г., реши:

Член 59 от Договора изключва прилагането на национално законодателство по отношение на облагането на застраховка „Живот“, каквото е въпросното законодателство по главното производство.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 28 април 1998 година.

Подписи